

Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024

Achterhoek

1 juni 2023

Werkgelegenheid Achterhoek van afnemende groei naar krimp

Landelijk komt de werkgelegenheidsgroei in 2023 en 2024 in een lagere versnelling terecht als gevolg van minder economische groei en aanhoudende personeelstekorten. In de Achterhoek hebben deze invloeden meer impact. Na een lichtere groei in 2023 wordt in 2024 een krimp van het aantal werknemersbanen verwacht in de Achterhoek, die kan per sector verschillen. Hoewel de meeste sectoren nog een groeiende werkgelegenheid laten zien, krijgen de sectoren financiële diensten, industrie en bouwnijverheid te maken met banenkrimp. In veel andere sectoren neemt het groeitempo af. Dit blijkt uit de UWV Arbeidsmarktprognose 2023 – 2024.

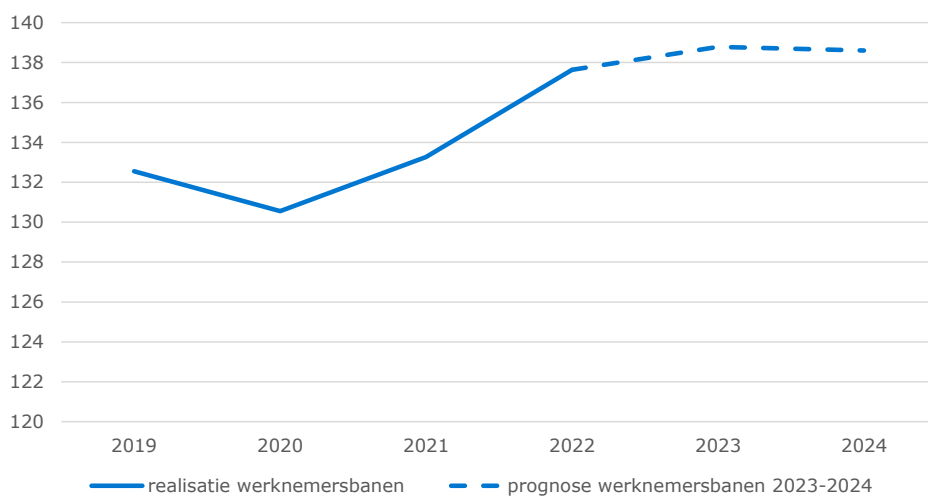
Jan-Willem te Dorsthorst, rayonmanager UWV Achterhoek en Twente: "Het is belangrijk om vooruit te kijken, zodat we inzicht krijgen in de toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en zo samen (burgers, bedrijven, onderwijs en overheid) de wendbaarheid versterken, gericht op de arbeidsmarkt van morgen."

Toename werknemersbanen in 2023

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Zo groeide het aantal werknemersbanen in de arbeidsmarktregio Achterhoek sinds 2020 met 7.100 banen. De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de twee crises die elkaar in korte tijd opvolgden (corona en energiecrisis). Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor de komende jaren onder invloed van de aanhoudende hoge inflatie, arbeidsmarktkrapte, onzekerheden op de internationale markten en afkoeling van de woningmarkt minder positief zijn. In 2023 neemt het aantal banen van werknemers in de Achterhoek toe met 0,7% en komt uit op 138.600. In 2024 wordt na deze lichte groei echter een krimp verwacht.

Ontwikkeling werknemersbanen

Achterhoek, realisatie 2019 – 2022 en prognose 2023 – 2024 (absoluut, x 1.000)

Bron: realisatie CBS, prognose Bureau Louter in opdracht van UWV

Personeelstekorten belemmeren banengroei

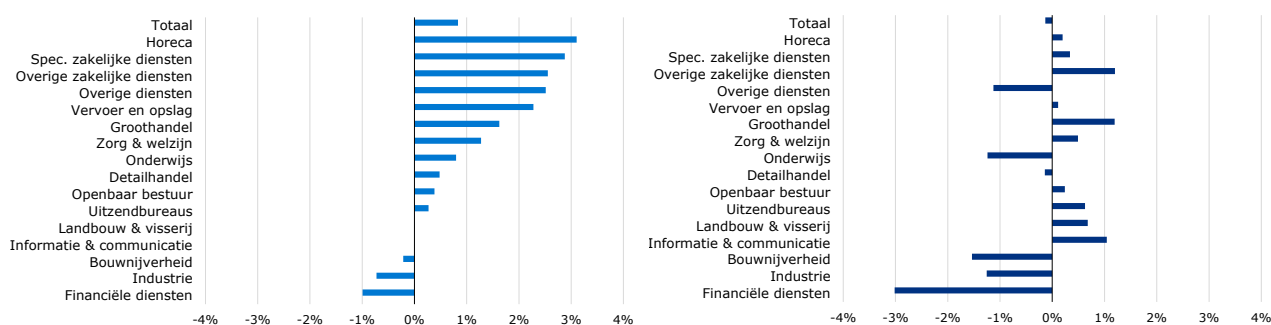
Vanaf 2024 komt de groei in de werkgelegenheid stil te liggen en wordt er zelfs een lichte krimp verwacht, hoewel de productie van veel bedrijven redelijk op peil blijft. Personeelstekorten spelen hierbij een belangrijke rol. De mensen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt worden bijna allemaal volledig ingezet. Dit zorgt ervoor dat er op de arbeidsmarkt bijna geen ruimte meer is voor verdere groei. De druk van aanhoudende personeelstekorten stimuleert bedrijven om vol in te zetten op automatisering, robotisering en andere manieren om de arbeidsproductiviteit te laten toenemen. Laura Boers, UWV Arbeidsmarktadviseur: "Naast de inzet van technologie zijn er ook andere mogelijkheden om werk anders te organiseren. Dit kan gaan om contractvormen, werktijden, samenwerking met andere werkgevers, functie aanpassingen en/of een leerling-gezel-meester structuur op de werkvloer. Steeds meer werkgevers gaan het werk anders organiseren, een op de vier werkgevers past dit in praktijk toe."

Banengroei in meeste sectoren

In de arbeidsmarktregio Achterhoek groeit het aantal banen van werknemers alleen in 2023, in sectoren als horeca en specialistische zakelijke diensten (hieronder vallen subsectoren als accountancy, ontwikkelingswerk agrarische producten en processen, consultancy voor management-, en bedrijfsprocessen, marktonderzoek en industrieel ontwerp en vormgeving). In 2024 valt in vrijwel alle sectoren het groeitempo van de werkgelegenheid terug, en laten enkele sectoren een krimp zien. Zo staan in de horeca kostenstijging, koopkrachtverlies en het grote personeelstekort een sterkere groei in de weg. Opvallend is de beperkte banengroei bij de uitzendbureaus. De uitzendbranche is een conjunctuurgevoelige sector die in de coronacrisis behoorlijk hard werd getroffen en in de afgelopen jaren juist weer flinke groei liet zien. De personeelskrapte kan er echter voor zorgen dat bedrijven personeel liever rechtstreeks in dienst nemen, zonder tussenkomst van een uitzendbureau. Ook maakt de krapte het voor uitzendbureaus lastig om personeel te en te plaatsen bij bedrijven. In de ICT en landbouw blijft de groei aan werknemersbanen toenemen. De sector kent al lange tijd een forse groei, vooral door de digitalisering.

Procentuele ontwikkeling werknemersbanen per sector

Achterhoek, prognose 2022-2023 (links) en 2023-2024 (rechts)

Bron: Bureau Louter in opdracht van UWV

Krimp in industrie en financiële dienstverlening

Niet in alle sectoren groeit de werkgelegenheid. In de industrie neemt het aantal banen van werknemers al in 2023 af. De industrie is conjunctuurgevoelig en afhankelijk van internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne. De oorlog verstoort internationale ketens van productie en transport en zorgt voor hoge energieprijzen en grondstoftekorten. Vooral bij energie-intensieve bedrijven wordt een daling van de productie verwacht door enerzijds hogere energie- en grondstofprijzen en anderzijds afnemende vraag. Verder zorgen voortschrijdende automatisering en digitalisering ervoor dat minder werknemers nodig zijn voor de productie. In 2024 volgt ook in sectoren als financiële diensten, bouw en overige diensten een afname van werknemersbanen. In de financiële dienstverlening maakt automatisering veel handmatige werkzaamheden overbodig. Dit zorgt voor een concentratie van werkzaamheden op de hoofdkantoren in de grote steden. De bouw lijkt na jarenlange stijging van productie en werkgelegenheid te stagneren. De nieuwbouw van woningen en andere gebouwen valt terug en de investeringen en het onderhoud van de infrastructuur staan onder druk. Als gevolg van de aanhoudende hoge prijzen voor grondstoffen en materialen en een stijgende rente neemt de vraag naar nieuwbouw af. Ook de stikstofproblematiek en personeelstekorten remmen de bouw. De enige positieve ontwikkeling is de toename van de vraag naar verduurzaming van bestaande woningen. Tot slot vindt er een kanteling plaats in het onderwijs. In 2023 wordt een groei in werknemersbanen verwacht dankzij de toename van overheidsuitgaven aan onderwijs. Desondanks worden door het teruglopend aantal leerlingen en de afname van de overheidsuitgaven in 2024 minder werknemersbanen verwacht voor dat jaar. De banengroei in de Achterhoek blijft achter op de landelijke ontwikkelingen, maar de ontwikkeling van het aantal inwoners van 18-66 jaar nog meer. Daardoor zijn de baankansen voor de inwoners van de Achterhoek gunstiger.

Groei werkgelegenheid vooral in Amsterdam en Flevoland

In heel Nederland groeit in 2023 en 2024 het aantal banen – van werknemers en zelfstandigen samen - met 1,9% en komt uit op 11,7 miljoen, waarvan 9,1 miljoen werknemersbanen en 2,6 miljoen zelfstandigen. De banengroei van werknemers doet zich naar verwachting voor in alle regio's in Nederland. De arbeidsmarktregio's met de grootste groei van het aantal werknemersbanen zijn Groot Amsterdam, Flevoland en Midden-Utrecht. De minste groei zit in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg, Drenthe, Achterhoek en Zeeland. Regionale bevolkingsgroei of –krimp is een belangrijke verklaring voor het verschil in de regionale banenontwikkeling. Ook factoren als regionale sectorstructuur, ligging ten opzichte van landelijke en Europese economische centra, regionale marktgroei en opleidingsniveau van de beroepsbevolking spelen een rol in de regionale werkgelegenheidsontwikkeling.

Minder vacatures, maar geen einde aan de krapte

Het aantal ontstane vacatures neemt in 2023 en 2024 landelijk af, nadat het in 2022 het hoogste niveau sinds 1997 bereikte. Als gevolg van de afkoelende economie daalt het aantal ontstane vacatures de komende jaren tot net boven het niveau van 2019, het laatste jaar voor de coronapandemie. De geringe banengroei en de afname van het aantal vacatures betekenen niet dat de personeelstekorten verdwijnen. De krapte wordt weliswaar iets minder, maar blijft aanwezig in beroepsgroepen als techniek, industrie, bouw, zorg en ICT. Dit komt omdat personeelskrapte grotendeels structurele oorzaken heeft, zoals vergrijzing, ontgroening, deeltijdwerk en mismatch.

Toelichting

- UWV publiceert jaarlijks de UWV Arbeidsmarktprognose voor het lopende en het komende jaar. De UWV Arbeidsmarktprognose bestaat uit twee onderdelen:
 - een landelijke prognose van onder andere de aantallen banen en gewerkte uren voor 19 sectoren voor werknemers en zelfstandigen plus een vacatureprognose;
 - regionale prognoses van het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio voor 16 sectoren.
- De werkgelegenheidsprognoses zijn uitgevoerd door de onderzoeksbureaus:
 - SEOR (Paul de Hek, Arie-Jan van der Toorn, Mark den Hartog)
 - Bureau Louter (Peter Louter, Pim van Eikeren).
- De vacatureprognose is uitgevoerd door UWV.
- Tegelijk met de UWV Arbeidsmarktprognose publiceert UWV op werk.nl een Dashboard banenontwikkeling. Dit dashboard toont het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio en per sector in de jaren 2015 – 2024.

Colofon

Uitgave

UWV Afdeling arbeidsmarktinformatie en -advies

Inlichtingen

Sandy Copier
06 51 131 559
Sandy.Copier@uwv.nl

Auteur

Laura Boers

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © Juni 2023